

บทที่ 1

บทนำ

1. ภูมิหลัง

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดในมาตรา 39 ให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาไปให้สถานศึกษาให้มากขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก : 39) ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาคำเนินงานได้โดยอิสระ มีความคล่องตัวรวดเร็วและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายซึ่งเป็นปัจจัยทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง ในการบริหารจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจน การวัดผล ประเมินผล รวมทั้ง การวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น ได้อย่างมี คุณภาพและมีประสิทธิภาพ โดยได้บัญญัติไว้ในมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 กำหนดให้สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานมีฐานะ เป็นนิติบุคคล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ง : 7) ส่งผลให้หน้าที่ ภารกิจ และความรับผิดชอบ ของสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงจากเดิมเป็นอย่างมาก รวมทั้ง ได้มีการกำหนดขอบข่ายและภารกิจ การบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้ รวมทั้งสิ้น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 32)

ขอบข่ายและภารกิจการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รวม 4 ด้านนั้น ภารกิจด้านงานวิชาการ ถือว่าเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและถือเป็นกระบวนการหนึ่งของการบริหารและจัดการศึกษา ที่บุคคลหลายฝ่ายต้องร่วมมือกันดำเนินการ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคม โดยผ่านกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อผู้เรียนให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด ดังนั้น งานวิชาการ จึงครอบคลุมการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งหมด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 33) สอดคล้อง กับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2545 : 85) ที่กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารงานวิชาการว่า เป็นหัวใจของการบริหารสถานศึกษา ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้

ความสำคัญอย่างยิ่ง ส่วนงานอื่นๆ นั้น มีความสำคัญในลักษณะที่ถือเป็นงานสนับสนุน เพื่อให้ งานวิชาการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานนั้น จะมีขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วยภารกิจ 12 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการ แก่ชุมชน การประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และการส่งเสริมและ สนับสนุนงานวิชาการให้แก่บุคคล ครอบครัวยุ วังค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 32)

ความสำคัญของงานวิชาการดังกล่าว เป็นหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้เกี่ยวข้องทุกคน ที่ต้องร่วมมือกันในการบริหารงานวิชาการให้บรรลุผล อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม คุณภาพของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาแต่ละแห่ง มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง หลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญ คือ ขนาดสถานศึกษา และสถานภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ขนาดสถานศึกษาที่จำแนกตามจำนวนนักเรียน จะส่งผลกระทบต่อ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา จำนวนงบประมาณที่ได้รับ และรวมถึงปริมาณงาน ตามภารกิจที่สถานศึกษาต้องดำเนินการด้วย ขณะเดียวกัน สถานภาพของบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ในสถานศึกษา ซึ่งมีบทบาท หน้าที่แตกต่างกันอาจทำให้มีมุมมอง ความคิดเห็น หรือมีส่วนร่วม ต่อสภาพการดำเนินงานหรือระดับการดำเนินงานในด้านต่างๆ นั้น แยกต่างกันได้ โดยมีผลจาก งานวิจัยหลายชิ้นที่สนับสนุนข้อสันนิษฐานนี้ เช่น ผลการศึกษาของประกอบ กุญ โพร้ (2545 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ใน โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยภาพรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาด โรงเรียน พบว่า แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน สอดคล้องกับผลการศึกษาของวิวัฒน์ ฆวันดี (2546 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาพบว่า ทิศนะของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อภารกิจการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ ระหว่างบุคลากรภายใน โรงเรียน และบุคลากรภายนอก โรงเรียน โดยรวม แยกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 มี 4 ด้าน คือ ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การนิเทศ กำกับ ติดตาม

และประเมินผล การสรุปผลการดำเนินงาน และด้านการปรับปรุง พัฒนา และสอดคล้องกับผลจากการศึกษาของวิกานดา นรินทร (2549 : บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่า การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อได้ทำการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานตามขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง โดยรวมและรายด้านทุกด้าน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 (2549 ข : 8 - 10) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายให้มีหน้าที่ในด้านการส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันมีจำนวนสถานศึกษาในสังกัด รวมทั้งสิ้น 175 แห่ง จำแนกตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 2 ขนาด ได้แก่ สถานศึกษาขนาดเล็ก ซึ่งหมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน จำนวน 113 แห่ง และสถานศึกษาขนาดใหญ่ ซึ่งหมายถึง สถานศึกษาที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป จำนวน 62 แห่ง โดยมีผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาในปีการศึกษา 2548 ที่ผ่านมา ซึ่งมีลักษณะเป็นการประเมินคุณภาพภายใน เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานใช้เป็นข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พบว่า สถานศึกษาในสังกัดมีมาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านการเรียนการสอน และมาตรฐานด้านคุณภาพนักเรียน ระดับคุณภาพเฉลี่ยร้อยละ 68 ประกอบกับ การศึกษารายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ในปีการศึกษา 2548 ของจังหวัดหนองคาย พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 2 มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานในทุกระดับชั้น เช่น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในรายวิชาหลัก นักเรียนมีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกรายวิชา ได้แก่ วิชาภาษาไทย มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 42.56 วิชาคณิตศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 34.72 วิชาวิทยาศาสตร์ คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.21 และวิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 32.96 เท่านั้น จากข้อเสนอแนะดังกล่าวบ่งชี้ว่า สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำเป็นต้องเร่งพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณภาพด้านการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษา

จากเหตุผลความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับนำไปใช้ปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารวิชาการภายในสถานศึกษา ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นผลผลิตหลักของการจัดการศึกษา

ให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ บรรลุจุดหมายของหลักสูตร เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน และเติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพและขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.2 เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ และขนาดสถานศึกษา ทั้งโดยรวมและรายด้าน

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะหรือแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยรวม และรายด้านทุกด้าน

3.2 บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ที่มีสถานภาพต่างกัน และปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา แตกต่างกัน ทั้งโดยรวมและรายด้าน

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัย กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยนำความแตกต่าง ด้านสถานภาพของบุคลากรและขนาดสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก : 2) กับระดับความคิดเห็นต่อการบริหารวิชาการ ในสถานศึกษา ตามขอบข่ายของกระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข : 32) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยครั้งนี้ ดังแผนภูมิที่ 1 ต่อไปนี้

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม
1. สถานภาพ	ความคิดเห็นของบุคลากร ต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา
1.1 ผู้บริหาร	1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
1.2 ครูผู้สอน	2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
1.3 คณะกรรมการ สถานศึกษา	3. ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน
2. ขนาดสถานศึกษา	4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
2.1 ขนาดเล็ก	5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
2.2 ขนาดใหญ่	6. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
	7. ด้านการนิเทศการศึกษา
	8. ด้านการแนะแนวการศึกษา
	9. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
	10. ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
	11. ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการ กับสถานศึกษาและองค์กรอื่น
	12. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.1 ประชากร ได้แก่ บุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 3,603 คน จำแนกเป็น ผู้บริหาร 175 คน ครูผู้สอน 1,831 คน และคณะกรรมการสถานศึกษา 1,597 คน

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) คือ แบ่งกลุ่มตามอำเภอที่เป็นที่ตั้งของสถานศึกษา กำหนดให้มีในทุกอำเภอ เพื่อให้ครอบคลุมประชากรในทุกพื้นที่ แล้วแบ่งชั้นตามสถานภาพของบุคลากร และขนาดสถานศึกษา กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 43) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 753 คน เทียบสัดส่วน แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก

5.2 ตัวแปร (Variables)

5.2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่

- 1) สถานภาพของบุคลากร จำแนกเป็น
 - (1) ผู้บริหาร
 - (2) ครูผู้สอน
 - (3) คณะกรรมการสถานศึกษา
- 2) ขนาดสถานศึกษา จำแนกเป็น
 - (1) สถานศึกษาขนาดเล็ก
 - (2) สถานศึกษาขนาดใหญ่

5.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของบุคลากร

ต่อการบริหารวิชาการในสถานศึกษา รวม 12 ด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ข : 32) ได้แก่

- 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
- 2) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน
- 4) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- 5) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา
- 6) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้
- 7) ด้านการนิเทศการศึกษา
- 8) ด้านการแนะแนวการศึกษา
- 9) ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 10) ด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน
- 11) ด้านการประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา

และองค์กรอื่น

12) ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร
หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้ คือ

6.1 ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกร่วมกันของบุคลากร ในสถานศึกษา ที่มีต่อระดับการบริหารวิชาการในสถานศึกษา

6.2 บุคลากร หมายถึง ผู้บริหาร ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

6.3 การบริหารวิชาการในสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานตามบทบาท หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การวางแผนการบริหารงานวิชาการ การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับการปฏิบัติงานวิชาการ การนิเทศ กำกับและติดตาม การดำเนินงาน การอำนวยความสะดวกในการจัดหาสื่อ วัสดุและอุปกรณ์ประกอบการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลการเรียน รวมทั้ง การสร้างศรัทธามแก่ผู้ร่วมงานด้านวิชาการ สามารถเป็นผู้มีเทศภายใน และให้คำปรึกษาทางวิชาการ ประกอบด้วย

6.3.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การศึกษา วิเคราะห์เอกสารหลักสูตร สาระแกนกลาง สภาพปัญหา ความต้องการของท้องถิ่น การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ประเมินสถานภาพสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยความร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระการเรียนรู้ นำหลักสูตรไปใช้นิเทศ ติดตาม ประเมินผลการใช้หลักสูตรและปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร

6.3.2 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้สอดคล้องความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน การนิเทศการเรียนการสอนแก่ครู และส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้

6.3.3 การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผล ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดประเมินผล ส่งเสริมให้ครูวัดผลและประเมินผล โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริงจากกระบวนการปฏิบัติ และผลงาน จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะ ประสบการณ์และผลการเรียน และการพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

6.3.4 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิจัยการบริหารจัดการและพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือศึกษาวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพงานวิชาการร่วมกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

6.3.5 การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารวิชาการ ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรมการเรียนรู้ การจัดหาสื่อ เทคโนโลยีอย่างหลากหลาย การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีร่วมกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่น และประเมินผลการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี

6.3.6 การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ความร่วมมือกับสถานศึกษา บุคคล องค์กร ครอบครัว หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา เพื่อจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน และการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้

6.3.7 การนิเทศการศึกษ หมายถึง การจัดระบบนิเทศงานวิชาการในสถานศึกษา การนิเทศงานวิชาการ การประเมินผลการจัดระบบ กระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา การประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการของสถานศึกษา การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดระบบนิเทศภายในสถานศึกษากับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษา

6.3.8 การแนะแนวการศึกษา หมายถึง การจัดระบบแนะแนวทางด้านวิชาการและวิชาชีพ การแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของบุคลากรทุกคน การติดตาม ประเมินผลการจัดระบบแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา การประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาหรือเครือข่ายในเขตพื้นที่การศึกษา

6.3.9 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรรองรับระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานการศึกษา การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดำเนินการพัฒนางานตามแผน

การประเมินคุณภาพภายใน และการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น เพื่อปรับปรุงพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน

6.3.10 การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน หมายถึง การศึกษา สํารวจ ความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ส่งเสริมความรู้และทักษะทางวิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ระหว่างบุคคล ครอบครั้ว ชุมชน ท้องถิ่น

6.3.11 การประสานความร่วมมือพัฒนางานวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น หมายถึง การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา รวมทั้ง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆ

6.3.12 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา หมายถึง การศึกษา สํารวจข้อมูลการจัดการศึกษา ความต้องการรับการสนับสนุนด้านวิชาการ ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการ พัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ และจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

6.4 สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งหรือบทบาท หน้าที่ของบุคลากร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกเป็น ผู้บริหาร ครูผู้สอน และ คณะกรรมการสถานศึกษา ดังนี้

6.4.1 ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาการ ในตำแหน่งดังกล่าว ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

6.4.2 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2

6.4.3 คณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง คณะบุคคลที่ได้รับคัดเลือกและแต่งตั้ง ให้ทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หนองคาย เขต 2 ทั้งนี้ ยกเว้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสัดส่วนของผู้แทนครู และผู้อำนวยการสถานศึกษา

6.5 สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐ ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 2 ซึ่งจำแนก
เป็น 2 ขนาด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546 ก : 2) ได้แก่

6.5.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

6.5.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า
300 คน ขึ้นไป

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหาร
สถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง นำไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย เพื่อปรับปรุงและพัฒนา
ประสิทธิภาพการบริหารวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย
เขต 2 ต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY